

Ситуација у Босни је још један примјер постојања подјељене истине. Сваки грађанин ове напаћене земље има своје виђење (истих) историјских догађаја који су се одиграли на овом простору, а у складу са тим и своје виђење властитог права које најчешће иде на уштрб права других народа који живе овде. Не желећи да идемо далеко у прошлост, објаснићемо ову ситуацију кроз догађања у задњих двадесет година не територији БиХ.

Тренутно, највећи проблем за БиХ је, ако питате Бошњаке, нелојалност Срба (и Хрвата) држави БиХ, те само постојање Републике Српске. С друге стране, ако питате Србе, проблем БиХ је непоштовање ингеренција Републике Српске и покушај утапања исте у унитарну БиХ. Овакви ставови су извор непрекидних сукоба политичких представника сва три конститутивна народа од завршетка рата (1992. – 1995.) на овамо. Оно на шта желимо да укажемо је да сваки од ових народа има свој савршено добар алиби за изнијети став, који му улијева осјећај да је „истина на његовој страни“ и да онај „други“ народ жели да га превари или да му нешто одузме. То наравно доводи до фрустрације, повећања међунационалне мржње и потенцијално води сукобима. Узмимо за примјер Бошњачки захтијев да Срби искрено воле БиХ у њеним садашњим границама и да јој буду лојални у свим појавним облицима. У „нормалном“ свијету, ово је нормалан захтјев. Свако треба да воли земљу у којој живи и да је подржава. Међутим, већина Срба не воли Босну, што се најбоље може видјети кроз велика спортска такмичења. На њима Срби (али и Хрвати) редовно навијају за Србију (Хрватску) што изазива мржњу код Бошњака. Српско објашњење? Па Срби на референдуму о независности БиХ и нису гласали за БиХ као независну земљу. Ту одлуку су донијели Бошњаци и Хрвати прегласавањем воље огромне већине Српског народа у БиХ, због чега сматрају да од њих (Срба) нико и не треба да очекује љубав ка тој земљи. Једноставније речено, Срби кажу како им је БиХ наметнута и да је то узрок њиховог става. Погледајмо сада другу страну; Срби се жале како бошњачки политичари не поштују Републику Српску, стално омаловажавају њене институције и константно настоје преко међународних представника да је развласте. Бошњачко објашњење? Овде се понавља практично иста аргументација коју користе Срби само на још ужем простору. Та аргументација се своди на питање да ли су Бошњаци и Хрвати, који су живјели на простору који обухвата Република Српска, били за њено стварање. Поштен одговор је да опет велика већина није то жељела. И Република Српска је створена вољом већине оних који су живјели на том простору, а уз занемаривање воље друга два народа. Због тога Бошњаци практично понављају Српске аргументе како нико од њих не треба да очекује поштовање нечега што они нису жељели и што им је наметнуто. И то је садашња ситуација.

Будућност Босне ће бити одређена са два „НЕ“ или два „ДА“

Пише: Марко Ћого
четвртак, 26 август 2010 12:41

А сада да се вратимо на наш наслов, а он се тиче будућности БиХ. Баш због ситуације коју смо описали тешко је замислити да ће и један од ова два, некада братска народа, пристати да се одрекне свог аргументованог става да би се испуниле тежње оног другог народа. Једноставније речено, у БиХ се конфликт храни конфликтом. Због тога је будучност БиХ могуће замислити само у два сценарија. Први сценаријо је два НЕ што значи да ће се и Срби и Бошњаци у будућности држати својих аргументованих ставова тј. Срби неће прихватити БиХ као своју земљу (прво НЕ), а Бошњаци неће прихватити постојање Републике Српске као трајне творевине и са садашњим овлаштењима (друго НЕ). Оваква ситуација може да потраје донде док велике силе не пожелеле рат у БиХ, што практично значи да су грађани ове земље препустили своју судбину директно вољи страних сила. Ова ситуација би се могла упоредити са припремљеном ломачом коју неко редовно залева водом да не би планула, али када год пожели да упали ватру довољно је да баца шибицу.

Други развој ситуације је два ДА. То значи прихватање БиХ од стране Срба у њој (прво ДА) као земље која се воли и подржава, а то значи и да ће Бошњаци одустати од умањења надлежности Републике Српске и прихватити да једна тако велика национална скупина, која одвајкада живи у БиХ, као што су Срби, имају право да изаберу начин на који ће партиципирати у управљању (заједничком) земљом (друго ДА). Битно је нагласити да и једно и друго ДА морају да буду искрени и базирани на схватању да је то најбоље рјешење, како за оне друге, тако још више за њих саме и да буде базирано на опроштају за све што су једни другима урадили у прошлости. Ово се наравно не односи на опраштање злочина против човјечности, ратних злочина или геноцида, јер одговорни за то морају бити изведени пред „лице правде“, како би свака поједина жртва добила спокој, а њихове породице добиле заслужену правду за свој бол и патњу. Само такав развој ситуације би омогућио самоодрживост БиХ без подршке „са стране“ и без нових сукоба.

За сада ломача стоји, али није упаљена, хоће ли народи БиХ имати снаге да је поруши остаје да се види.